

Lönestrukturstatistik, landstingskommunal sektor

2001

AM0105

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Löner och arbetskostnader

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: Medlingsinstitutet

Kontaktperson: Christina Eurén

Telefon: 08-545 292 40/45

Telefax: 08-650 68 36

e-post: christina.euren@mi.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB

Kontaktperson: Andreas Blomquist

Telefon: 019-17 65 09

Telefax: 019-17 69 21

e-post: andreas.blomquist@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

SFS 1992:889

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

Nej.

A.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen är att årligen belysa löner och sysselsättning inom landstingen i termer av nivå, utveckling och struktur.

Undersökningen har genomförts i samarbete mellan Landstingsförbundet och SCB.

Statistiska centralbyrån och Landstingsförbundet har sedan 1965 samarbetat med att ta fram statistik över landstingsanställd personal. Samarbetet har tillkommit för att undvika dubbelinsamling av statistik, då Landstingsförbundet varje år också samlar in löneuppgifter till sin förhandlingsstatistik.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används som utvärderings- och planeringsunderlag på såväl riksnivå som regional nivå. Andra användningsområden är som underlag för lönestrukturanalyser och jämförande lönestatistik.

Huvudsakliga användare av statistiken är massmedia, departement, landsting, primärkommuner med flera offentliga organ samt forskare och organisationer. Undersökningsmaterialet används även som underlag för internationell rapportering.

A.12 Uppläggning och genomförande

Landstingsförbundet samlar in individuppgifter från samtliga landstingsinrättningar. Efter viss granskning och bearbetning vidarebefordras dessa uppgifter till SCB.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Syftet med undersökningen är att årligen belysa löner och sysselsättning inom landstingen i termer av nivå, utveckling och struktur.

Undersökningen har genomförts i samarbete mellan Landstingsförbundet och SCB.

Landstingsförbundet samlar in individuppgifter från samtliga landstingsinrättningar. Efter viss granskning och bearbetning vidarebefordras dessa uppgifter till SCB.

Statistiska centralbyrån och Landstingsförbundet har sedan 1965 samarbetat med att ta fram statistik över landstingsanställd personal. Samarbetet har tillkommit för att undvika dubbelinsamling av statistik, då Landstingsförbundet varje år också samlar in löneuppgifter till sin förhandlingsstatistik.

Statistiken används som utvärderings- och planeringsunderlag på såväl riksnivå som regional nivå. Andra användningsområden är som underlag för lönestrukturanalyser och jämförande lönestatistik.

Huvudsakliga användare av statistiken är massmedia, departement, landsting, primärkommuner med flera offentliga organ samt forskare och organisationer. Undersökningsmaterialet används även som underlag för internationell rapportering.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken redovisar bl.a. antal sysselsatta samt medel- och medianlöner för olika grupper av landstingsanställd personal. Indelningen i grupper görs bland annat efter ålder, kön, utbildning och yrke.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen omfattar de anställda inom landstingen den 1 november 2001, vars anställningsform regleras av Landstingens allmänna bestämmelser (AB) i kollektivavtal för tjänstemän. Anställda i landstingsägda bolag ingår inte då dessa räknas till den privata sektorn.

I den redovisade statistiken används två olika undersökningspopulationer, en för statistiken över sysselsättning och en för statistiken över löner. Dessa populationer är inte identiska och definieras enligt nedan.

Sysselsättningspopulation:

Arbetstagare vilka var anställda den 1 november samt arbetstagare med lön per timme som får ersättning (minst 100 kronor exklusive rörliga lönetillägg) utbetald i november för tid arbetad under oktober. Arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder är inkluderade. Arvodesanställda och förtroendevalda ingår ej i undersökningspopulationen.

Lönepopulation:

Denna utgår från sysselsättningspopulationen men avgränsas vidare genom att endast personer som under mät månaden fyllt 18 men ej 65 år ingår. Dessutom exkluderas personer med en tjänstgöringsomfattning som är mindre än 5 procent samt arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

1.1.2 Variabler

Anställningsform

Det förekommer tre olika anställningsformer i redovisningen, Heltid, Deltid och Övriga. Övriga består huvudsakligen av timanställda där ersättning utgår per arbetad timme. Observera att heltidsanställda kan ibland vara deltidstjänstgörande p.g.a. partiell tjänstledighet. De som tillhör anställningsformerna Deltid och Övriga kan ibland vara heltidstjänstgörande.

Grundlön

Med grundlön avses avtalad lön inklusive **fasta lönetillägg**. I det fall tjänstgöringens omfattning ej avser heltid räknas grundlönen om till heltid. Grundlönen räknas per individ om till att motsvara heltid med hjälp av tjänstgöringens omfattning. På liknande sätt räknas grundlönen för timanställda upp till en lön motsvarande 165 timmars arbete.

Fasta lönetillägg

Med fasta lönetillägg avses huvudsakligen tillägg som är knutna till anställningens tjänst och oberoende av arbetstidens förläggning.

Heltidspersoner

Antalet heltidspersoner i en redovisningsgrupp beräknas som summan av **tjänstgöringens omfattning** för de anställningar som tillhör redovisningsgruppen i undersökningsmaterialet. Till exempel summeras två anställningar med 60 % respektive 40 % tjänstgöringsomfattning inom ett visst län till en heltidsperson i detta län.

Kön

Kvinna, man.

Landsting

Med landsting avses i normalfallet individens tjänsteställe. Indelningen följer 2001 års regionala indelning.

Län

Med län avses i normalfallet individens tjänsteställe. Länsindelningen följer 2001 års regionala indelning.

Månadslön

Med månadslön avses anställningens sammanlagda grundlön plus **rörliga lönetillägg** samt naturaförmåner. Övertidsersättning ingår ej. I det fall **tjänstgöringens omfattning** ej avser heltid räknas grundlönen och de rörliga lönetilläggen om till att avse heltid. Summan av de uppräknade rörliga tilläggen för en individ antas ej kunna överstiga 50 procent av grundlönen. Om så är fallet används det högsta värdet av endera de utbetalda rörliga tilläggen eller 50 procent av grundlönen istället för de uppräknade rörliga tilläggen.

Nyanställda/avgångna

Med Nyanställda avses de individer som tillkommit i årets undersökning, med Avgångna avses de individer som fanns med i föregående års undersökning men som saknas i årets.

Offentlig sektor

Med offentlig sektor avses Primärkommunala, Landstingskommunala, Kyrkokommunala och Statliga verksamhetsområden.

Region

Region är definierad enligt följande: 1) Blekinge och Skåne län, 2) Kalmar, Kronobergs och Jönköpings län, 3) Västra Götalands och Hallands län, 4) Södermanlands, Uppsala, Västmanlands, Örebro och Östergötlands län, 5) Stockholms län, 6) Gävleborgs, Dalarnas och Värmlands län, 7) Jämtlands och Västernorrlands län, 8) Norrbottens och Västerbottens län.

Rörliga lönetillägg

Med rörliga lönetillägg avses tillägg knutna till arbetstidens förläggning, t.ex. OB., jour- och beredskapsersättning. Även vissa övriga, svärklassificerade tillägg förs hit.

Sysselsatta

Arbetstagare vilka var anställda den 1 november samt arbetstagare med lön per timme som får ersättning (minst 100 kronor exklusive rörliga lönetillägg) utbetald i november för tid arbetad under oktober. Arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder är inkluderade.

Tjänstgöringens omfattning

Med tjänstgöringens omfattning avses faktisk tjänstgöringstid i förhållande till heltid under mätmånaden.

Med heltidstjänstgörande avses den som antingen är *i)* heltidsanställd utan **partiell tjänstledighet** eller *ii)* timanställda som arbetat 165 timmar eller mer. Med deltidstjänstgörande avses den som är *i)* heltidsanställd med partiell tjänstledighet eller *ii)* deltidstjänstgörande med eller utan partiell tjänstledighet, eller *iii)* timanställda som arbetat mindre än 165 timmar under mätperioden.

Med tjänstledig avses *i)* den vars inrapporterade tjänstledighet är minst 100 procent av den överenskomna tjänstgöringens omfattning, eller *ii)* den vars utbetalda lön minus utbetalda rörliga tillägg och övertidstillägg ej överstiger 100 kronor.

Partiell tjänstledighet

Med partiell tjänstledighet avses föräldraledighet enligt lagen om allmän

försäkring, lagen om rätt till ledighet för vård av barn m.m. eller tjänstledighet på grund av delpension, förtidspension, utbildning etc.

Utbildning

Klassificering av utbildningens nivå och inriktning för den högsta utbildningen har skett enligt Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN). Uppgift om individernas utbildning har hämtats från SCB:s utbildningsregister, 2000 års version.

Näringsgren

De anställda är indelade i näringsgrenarna Hälso- och sjukvård samt Övrig verksamhet.

Yrke

Klassificering av yrke har skett enligt SSK som nära ansluter till den internationella yrkesnomenklaturen ISCO-88. Redovisning sker enligt SSK:s undergrupper på fysiffernivå.

Ålder

Med ålder avses uppnådd ålder under mät månaden.

1.1.3 Statistiska mått

Sysselsättningsuppgifterna redovisas dels med *antal* sysselsatta, dels med *förändring* av antal sysselsatta från föregående år. Löneuppgifterna redovisas med *medellön*, *median*, *undre* och *övre kvartil* samt *förändring* från föregående år.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Kön, region, SSK- 4-siffer, utbildningsnivå, utbildningsinriktning, näringsgren, ålder, tjänstgöringens omfattning, anställningsform, landsting och månadslön.

1.1.5 Referenstider

Huvuddelen av uppgifterna avser 1 november 2001. Sysselsättning, lön och lönetillägg för timanställda samt lönetillägg för heltids- och deltidsanställda baseras på arbetad tid under oktober månad. Sysselsättning och grundlön för heltids- och deltidsanställda baseras på överenskommen sysselsättning och lön den 1 november 2001.

1.2 Fullständighet

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistikens tillförlitlighet är enligt vår bedömning god.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Täckningsfel uppstår då rampopulationen inte överensstämmer med målpopulationen.

Övertäckning utgörs av anställda som inte tillhör målpopulationen men som

ändå kommit med i undersökningen. Timavlönad personal som var anställd under oktober men ej från och med 1 november tillhör denna kategori. Övertäckning inbegriper även dubbelredovisad personal, d.v.s. de arbetstagare som uppehåller mer än en tjänst. I 2001 års undersökning ger detta en överskattning med ca 3 150 personer.

Undertäckning utgörs av anställda som tillhör målpopulationen men som inte kommit med i undersökningen. Timavlönad personal som anställdes från och med 1 november samt ett mindre antal anställda under övriga centrala överenskommelser berörs.

Några beräkningar på undertäckningen är ej gjorda.

2.2.3 Mätning

Mätfel uppstår när felaktiga uppgifter lämnats och inte rättats i granskningen. Det kan t.ex. vara olika former av rörliga tillägg som för vissa yrkesgrupper är svåra att periodisera. Någon särskild studie har dock ej utförts för att kartlägga mätfelens omfattning och storlek.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfall utgörs av icke inrapporterade anställda samt anställda från vilka mätvärden saknas. Storleken på dessa fel har ej beräknats.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel uppkommer t.ex. i samband med dataregistrering och granskning. Materialet granskas av Landstingsförbundet. Storleken på dessa fel har ej beräknats.

2.2.6 Modellantaganden

Några modellantaganden är ej gjorda då undersökningen är en totalundersökning.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått redovisas.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Publicering sker årligen.

3.2 Framställningstid

Cirka 6 månader, från det att Landstingsförbundet under december 2001 samlade in uppgifterna tills det att SCB publicerar SM.

3.3 Punktlighet

Detta SM publicerades som planerat 7 maj, 2002.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Mättidpunkten var fr.o.m. 1965 1 oktober. Den ändrades 1973 till 1 mars, vilket resulterade i att 1972 års undersökning inställdes. 1974 var dock mättidpunkten 1 april. Fr.o.m. 1990 ändrades mättidpunkten till 1 november med undantag för 1991 års statistik då mättidpunkten var 1 oktober. Försiktighet vid jämförelser över tiden bör iakttas.

Variabelinnehållet har förändrats till följd av olika lönesystem och nya krav på analysmöjligheter, standardförändringar etc.

Stora populationsförändringar har skett över åren. Ingen strukturrensning görs.

Från och med 1994 års statistik tas hänsyn till eventuell partiell tjänstledighet vid beräkningen av tjänstgöringens omfattning, vilket har medfört att sysselsättningsnivån har minskat något.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Full jämförbarhet

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

SCB producerar även motsvarande statistik för den resterande delen av offentlig sektor samt för arbetare respektive tjänstemän inom den privata sektorn. Detta redovisas dels i form av Statistiska meddelanden för respektive undersökning (Löner och sysselsättning inom Primärkommunal sektor, Statlig sektor, Arbetare inom privat sektor samt Tjänstemän inom privat sektor) och dels i boken "Lönestatistisk årsbok". Boken är en årlig utgåva där SCB sammanställer lönestatistik för hela den svenska arbetsmarknaden. Vid jämförelser mellan de olika Statistiska meddelandena måste olikheter i lönebegrepp, populationsavgränsning och mätperiod beaktas.

SCB publicerar även fr.o.m. 1999 undersökningen Konjunkturstatistik, löner för kommuner och landsting varje kvartal i form av ett Statistiskt meddelande (Am 49). Konjunkturstatistiken skiljer sig från strukturlönestatistiken på några viktiga punkter. Den största skillnaden är att strukturstatistiken samlar in uppgifter per individ medan konjunkturstatistiken samlar in uppgifter aggregat per landsting.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

SM:et och de statistiska databaserna utgör den huvudsakliga redovisningen av löne- och sysselsättningsstatistiken för landstingspersonal. Dessutom görs statistiken tillgänglig i några tabeller i Statistisk årsbok.

Uppgifter baserade på det insamlade materialet publiceras även i Lönestatistisk årsbok, SCB.

5.2 Presentation

I SM:et presenteras tabeller, diagram och texter.

5.3 Dokumentation

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare, utredare m.fl. kan eventuellt efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning. Personnummer lämnas dock aldrig ut på grund av sekretesskäl.

5.5 Upplysningstjänster

Andreas Blomquist, tfn 019 - 17 65 09, e-post andreas.blomquist@scb.se vid programmet för yrkes- och lönestatistik, SCB, 701 89 Örebro

2005-05-09